

2011 års ekonomiska vårproposition

Till finansutskottet

Sammanfattning

I yttrandet tillstyrker utskottet regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken till den del de avser skatteområdet. Utskottets ställningstagande innebär att regeringens reformambitioner på skatteområdet ska ligga till grund för regeringens fortsatta arbete. Huvuddelen av förslagen har redovisats i promemorian Vissa skattefrågor inför budgetpropositionen för 2012. I vilken omfattning de aktuella skatteåtgärderna kommer att läggas fram som förslag beror av det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehoven samt de prioriteringar som regeringen kommer att göra i det slutliga arbetet med budgetpropositionen för 2012. Regeringens reformambitioner innebär bl.a. följande.

- Jobbskatteavdraget förstärks i ett femte steg och den nedre gränsen för uttag av statlig inkomstskatt höjs. Den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta sänks och expertskatten förenklas.
- Pensionärernas förhöjda grundavdrag höjs ytterligare.
- Det nedsatta förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar förlängs.
- Företagens avdrag för utgifter för forskning och utveckling utvidgas.
- Förändringar genomförs i de s.k. 3:12-reglerna, i reglerna för enskilda näringsidkare och i reglerna för oäkta bostadsrättsföreningar.
- Mervärdesskatten på restaurang- och cateringtjänster sänks.
- Punktskatten på tobak och alkohol höjs.

Arbetet med en skattereduktion för privatpersoners gåvor till hjälpverksamhet och förslagen om investeringssparkonto och investeringsfonder fortsätter.

I fyra avvikande meningar tillstyrker S, MP, SD och V de förslag till riktlinjer som lagts fram av respektive parti.

Utskottet föreslår ett tillkännagivande till regeringen om en utvärdering av jobbskatteavdraget. I denna del har regeringspartierna en avvikande mening.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets överväganden	4
Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken	4
Utvärdering av jobbskatteavdraget	19
Avvikande meningar	21
1. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (S)	21
2. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (MP)	22
3. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (SD)	24
4. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (V)	26
5. Utvärdering av jobbskatteavdraget (M, FP, C, KD)	28

Utskottets överväganden

Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken och avslår förslagen om en annan inriktning.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Vårpropositionen

Regeringen bedömer det som sin främsta uppgift att fortsätta arbetet med att öka den varaktiga sysselsättningen och sänka jämviktsarbetslösheten. Om viktiga reformer inom välfärds- och utbildningsområdena kan säkras, och det ekonomiska läget tillåter det, avser regeringen att genomföra viktiga delar av de skattesänkningar som aviserades som reformambitioner i budgetpropositionen för 2011. Eftersom det är angeläget att skatteförslagen kan förberedas genom remittering och granskning av Lagrådet har regeringen i april 2011 remitterat promemorian Vissa skattefrågor inför budgetpropositionen för 2012, där huvuddelen av de aktuella förslagen behandlas. Vissa andra aktuella förslag bereds i annan ordning.

För att främja en varaktigt högre sysselsättning och för att undvika att den nuvarande arbetslösheten biter sig fast är det regeringens ambition att *jobbskatteavdraget* förstärks i ett femte steg. Sammantaget medför en förstärkning av jobbskatteavdraget högre sysselsättning eftersom drivkrafterna till arbete ökar. För att få största möjliga effekt på arbetsutbud och sysselsättning bör jobbskatteavdraget även fortsättningsvis, i likhet med de fyra tidigare stegen, särskilt inriktas mot att dels sänka trösklarna för individen att gå från fulltidsfrånvaro till hel- eller deltidarbete, dels förstärka drivkraften hos dem som redan har ett arbete att öka sin arbetsinsats. Med bibehållande av detta dubbla syfte bör det femte steget utformas så att den disponibla inkomsten ökar förhållandevis mycket för låg- och medelinkomsttagare och på ett sätt som ger så många som möjligt sänkt marginalskatt. Regeringen bedömer att utbudseffekterna av ytterligare jobbskatteavdrag är stora även i fortsättningen.

För att minska marginaleffekterna även för dem med relativt höga inkomster bör vidare antalet löntagare som betalar *statlig inkomstskatt* på sina förvärvsinkomster minska. Detta skulle göra det mer lönsamt att utbilda sig och uppmuntra entreprenörskap.

Personer som fyllt 65 vid beskattningsårets ingång har sedan den 1 januari 2009 rätt till ett förhöjt grundavdrag. Pensionärernas särskilda grundavdrag förstärktes den 1 januari 2010 och förstärktes ytterligare den 1 januari 2011. Av fördelningspolitiska skäl är den förhöjda delen av grundavdraget högst för personer med låga taxerade inkomster. För beskattningsåret 2011 är grundavdraget lika stort som den taxerade förvärvsinkomsten på inkomster upp till 42 000 kr, varför ingen skatt ska betalas på inkomsten. Regeringen har ambitionen att genomföra en ytterligare förstärkning av *pensionärernas förhöjda grundavdrag* den 1 januari 2012. Av den remitterade promemorian framgår att detta ska göras genom att grundavdragsbeloppet höjs för alla pensionärer med en taxerad förvärvsinkomst som överstiger 43 000 kr per år. Vidare förstärks drivkrafterna att arbeta genom att skattesänkningen stiger med inkomsten i vissa inkomstintervall. Skattesänkningen ökar välfärden för dem som har fyllt 65 år, är förenlig med arbetslinjen och bidrar till att genomföra regeringens politik att Sverige ska vara ett bra och tryggt land att åldras i. Alla som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och som betalar inkomstskatt får en skattesänkning. Denna kan som mest uppgå till ca 2 600 kr per år.

Regeringen har vidare ambitionen att sänka den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta (*SINK*) och förenkla reglerna om *expertsatt*.

Regeringen fortsätter arbetet med en skattereduktion för *privatpersoners gåvor* till bedrivande av hjälpverksamhet och har nyligen remitterat ett förslag till Lagrådet. Skattereduktionen uppgår till 25 %, och maximal skattereduktion är 1 500 kr per person och år.

När det gäller frågor med anknytning till *företagande och investeringar* framhåller regeringen företagets centrala roll för utveckling av innovationer, ett dynamiskt näringsliv och en långsiktigt hållbar tillväxt. Fler och växande företag skapar nya jobb. Sverige behöver fler kvinnor och män som ser entreprenörskap och företagande som ett självklart val.

Regeringens ambition är att Sverige ska bli ett av världens bästa länder att starta, driva och utveckla företag i, och regeringen arbetar kontinuerligt med att förbättra förutsättningarna för redan existerande företag och med att underlätta tillkomsten av fler och växande företag. Ett antal viktiga strukturella åtgärder har genomförts. Några av de viktigaste besluten är att förmögenhetsskatten har avskaffats och att bolagsskatten liksom arbetsgivaravgifterna och egenavgifterna har sänkts. Även jobbskatteavdraget förbättrar incitamenten till företagande. Dessutom har åtgärder genomförts för att minska den administrativa bördan för företagen. Det är ett arbete som fortsätter.

För att upprätthålla ett internationellt konkurrenskraftigt företagsklimat har regeringen tillsatt en bred utredning som ska se över företagsbeskattningen. Syftet är att utforma beskattningen så att investeringar, innovationer, produktivitet, sysselsättning och välfärd gynnas. Enligt flera internationella bedömare, däribland OECD, är näringslivsklimatet gott i Sverige.

Indikationer på detta är en god tillväxt, en välutbildad arbetskraft och en god förmåga att ta till sig ny teknik. Regeringens arbete med dessa frågor kommer kontinuerligt att drivas vidare för att behålla och förstärka Sveriges konkurrenskraft och tillväxtförutsättningar.

När det gäller företags- och kapitalbeskattningen gäller förslagen i promemorian Vissa skattefrågor inför budgetpropositionen för 2012 utökad avdragsrätt för företagens utgifter för forskning och utveckling, förändringar av de s.k. 3:12-reglerna, av reglerna för enskilda näringsidkare och för ökta bostadsrättsföreningar.

Vidare finns förslag om investeringssparkonto och investeringsfonder som fortsätter att beredas efter avslutade remissomgångar. Även för de senare förslagen gäller att förverkligandet av dem är beroende av regeringens slutliga bedömning av det ekonomiska läget, reformutrymmet m.m. efter sommaren 2011.

En av regeringens reformambitioner är att sänka mervärdesskattesatsen på *restaurang- och cateringtjänster*. En sådan skattesänkning bedöms bidra till ökad varaktig sysselsättning, inte minst för unga och personer med utländsk bakgrund. Utredningen om sänkt moms på vissa tjänster har i delbetänkandet Sänkt restaurang- och cateringmoms (SOU 2011:24) lagt fram ett lagförslag som är avsett att träda i kraft den 1 januari 2012, och lagförslaget har remitterats.

Genom Alliansens energi- och klimatöverenskommelse 2009 har grunden lagts för en *långsiktig, hållbar och kostnadseffektiv klimat- och energipolitik*. Kostnadseffektiviteten är central då den möjliggör en internationellt unikt hög ambitionsnivå, samtidigt som långsiktigheten ger de signaler som energimarknadens aktörer behöver. Energipolitiken syftar till att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Visionen är att Sverige 2050 ska ha en hållbar och resurseffektiv energiförsörjning och inga nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären. Att effektivisera användningen av energi är ett medel för att minska utsläppen av växthusgaser. På en väl fungerande elmarknad är det nödvändigt att kundernas ställning är definierad och stark.

I departementspromemorian Vissa skattefrågor inför budgetpropositionen för 2012 presenteras en reformambition som innebär att den tidsbegränsade *nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar* förlängs med två år för bilar som är utrustade med teknik för drift med elektricitet som tillförs genom laddning från en yttre energikälla eller med annan gas än gasol. Nedsättningen kommer därmed att gälla t.o.m. det beskattningsår som slutar den 31 december 2013.

I samma departementspromemoria redovisar regeringen ambitionen att föreslå *höjd punktskatt på alkohol och tobak* i budgetpropositionen för 2012.

Regeringen anser att *miljöbilsdefinitionen* bör skärpas. En ny definition, som baseras på Europaparlamentets och rådets förordning (EG) om utsläppsnormer för nya personbilar (443/2009), bör införas den 1 januari

2013. Genom införandet skärps kraven för att få befrielse från fordonsskatt. Under 2010 var 40 % av de personbilar som registrerades miljöbilar, vilket kan jämföras med miljöbilsandelen på ca 15 % vid miljöbilspremiens införande 2007. Miljöbilsdefinitionen bör också därefter skärpas successivt för att en ungefär konstant andel av de nya bilarna ska omfattas av definitionen.

Med anledning av riksdagens tillkännagivande om att regeringen bör undersöka i vilken utsträckning *skatteskillnaden mellan diesel miljöklass 1 och miljöklass 3* kan minskas under mandatperioden avser regeringen att ge berörda myndigheter i uppdrag att utreda denna fråga. I uppdraget ska det särskilt ingå att belysa skillnader i hälso- och miljöpåverkan av att använda olika dieselkvaliteter.

Motionerna

I motion 2010/11:Fi9 yrkande 1 av Håkan Juholt m.fl. (S) anför det att arbete är grunden för välfärd och välstånd och för människors personliga och sociala utveckling. Sverige behöver investeringar i ökad produktivitet, förstärkt innovationskraft och global konkurrenskraft. De flesta av framtidens jobb växer fram i tjänstesektorn. Det krävs investeringar i forskning och utbildning som ökar förädlingsvärdet inom de växande tjänstebanscherorna och en modern näringspolitik med stabila villkor för basindustrin och investeringar i ny klimatsmart teknik. Om svenska företag deltar i utvecklingen av den fossilfria teknik som hela världen kommer att efterfråga, stärker de sin internationella konkurrenskraft.

Motionärerna betonar att skatternas utformning är en viktig del i en politik för fler jobb och för att skapa konkurrenskraftiga villkor för näringslivet. Förbättrade villkor för företagande kan enligt motionen gälla investeringar i branschprogram, exportstöd, miljöteknik, ökad tillgång till riskkapital och småföretagarstöd. I motionen aviserar Socialdemokraterna en egen översyn av skattesystemet. De anför att det finns små möjligheter och heller inga direkta behov av att kraftigt höja eller sänka skatterna.

Motionärerna framhåller vidare att regeringen bör ta initiativ till en omförhandling av *Sveriges skatteavtal med Danmark* eftersom detta innehåller obalanser som underminerar kommuners finansiering av välfärden.

I motion 2010/11:Fi12 yrkandena 1 och 11–14 anför Peter Eriksson m.fl. (MP) att målet för skattepolitiken är att de skatter som behövs för att finansiera den gemensamma välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt. Skatten ska beräknas utifrån bärkraft och på ett sätt som så långt möjligt undviker oönskade snedvridningar av ekonomin. Genom skatter på miljö- och hälsoskadliga varor ska samhällskostnader som annars inte syns i priset synliggöras, för att på så sätt styra konsumtionen och investeringar i en mer hållbar riktning.

Skattepolitiken ska också vara omfördelande. Omfördelningen i samhället sker genom de allmänna socialförsäkringarna och skattesystemet tillsammans. Miljöpartiet anser att det är rimligt med en viss progressivitet i skattesystemet så att de som tjänar mest också betalar en större andel av sin inkomst i skatt.

De principer om enkelhet och likformighet som vägledde den stora skattereformen för två decennier sedan har tyvärr i åtskilliga fall åsidosatts. Nya undantag, nedsättningar och särlösningar har införts – säkert med goda intentioner – men konsekvenserna har blivit ett krångligare och mindre likformigt skattesystem. Miljöpartiet vill därför tillsätta en ny bred parlamentarisk skatteöversyn. En sådan bred skatteöversyn behöver få ta tid, och vissa mindre justeringar av skatter måste därför göras i närtid för att det ska bli möjligt att nå nödvändiga klimat- och miljömål och för att kunna finansiera viktiga investeringar.

Motionärerna säger nej till fortsatta *jobbskatteavdrag* och en höjning av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt eftersom människor med goda inkomster redan fått stora skattesänkningar. Motionärerna har för avsikt att återkomma i höst med ett förslag på beskattning av arbetsinkomster som innebär minskade ekonomiska klyftor. Ett sätt att åstadkomma detta kan vara att trappa ned *jobbskatteavdraget* i de högre inkomstskikten. Vidare behöver marginaleffekterna minskas när personer med försörjningsstöd börjar förvärvsarbete.

Motionärerna anser att *husavdraget* ska vara kvar, men vill att ROT-avdraget görs om så att det tydligt styr mot lägre energianvändning och minskade utsläpp av koldioxid. De vill också utvidga detta stöd till flerfamiljshus där behoven av energieffektivisering och upprustning är stora.

Enligt motionärerna kräver ett dynamiskt näringsliv goda förutsättningar för att *små och medelstora företag* ska utvecklas och växa. Regelverket för att starta och driva företag måste vara enkla och begripliga, och onödiga byråkrati och krångliga regler utan syfte måste tas bort. Det ska vara lätt och billigt att anställa och att behålla personal man anställt. Kapitalförsörjningen för småföretag måste förbättras. Motionärerna anser att arbetsgivaravgifterna för småföretagen bör sänkas så att det särskilt gynnar mindre företag. För att stimulera *forskning och utveckling* i småföretag vill de se över möjligheterna att genom skatteavdrag gynna sådana investeringar.

Motionärerna tar även upp frågor som rör *uttagsbeskattning av vindkraftskooperativ* och vill att dessa frågor ska lösas.

Miljöpartiet stöder förslaget om sänkt *restaurangmoms* men vill gå längre än regeringen. De föreslår att sänkningen utvidgas till reparation av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne samt frisörverksamhet. På så sätt stimuleras mer hållbara konsumtionsmönster där man reparerar i stället för att slänga.

Miljöpartiet stöder också regeringens ambition att höja *skatten på alkohol och tobak*.

Partiet förespråkar effektiva styrmedel i klimat- och energipolitiken. För att både de privata och offentliga investeringarna ska vara effektiva är det enligt motionärerna avgörande att det finns riktiga incitamentsstrukturer i ekonomin. *Koldioxidskatt, energiskatt, utsläppshandel och handelsgödselskatt* anförs som exempel på några viktiga ekonomiska styrmedel som genom att användas aktivt kan skapa korrekta drivkrafter för privata investeringar. Skatten på handelsgödsel bör återinföras för att begränsa läckaget av näringsämnen från jordbruket.

Miljöpartiet förordar en *kilometerskatt för lastbilstransporter* för att vägtrafikens kostnader bättre ska synas i priset på transporter och därmed göra andra alternativ mer konkurrenskraftiga.

Effektskatten på kärnkraft och fastighetsskatten på vattenkraftsanläggningar bör höjas för att motverka övervinster inom vatten- och kärnkraftsindustrin och skapa utrymme för hållbara investeringar i förnybar energi.

Miljöpartiet vill införa en *avgift* vid inköp av nya bränsletörstiga och energikrävande *fordon* samtidigt som en *bonus* införs vid köp av extra energisnåla fordon. Enligt motionen måste den privata biltrafiken i städerna minska av miljö- och klimatskäl, vilket den bör göra med riktade styrmedel som *trängselavgifter*.

Motionärerna föreslår slutligen ett tillkännagivande om en utredning med sikte på att förändra *flygets start- och landningsavgifter* så att de täcker samhällskostnaderna för de klimatutsläpp, utöver koldioxid, som flyget står för.

I motion 2010/11:Fi11 yrkandena 1 och 6 anför Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att det ska vara lönande att arbeta och att välfärden ska sträcka sig genom livets alla skeenden. Ett miljövänligare samhälle bör i första hand uppnås genom positiva incitament till omställning.

Motionärerna vill bevara samtliga fyra steg i *jobbskatteavdraget* men anser att skatteskillnaderna mellan arbetande och pensionärer bör avskaffas. De förhåller sig avvaktande till ambitionen att införa ett femte jobbskatteavdrag och vill utreda om det inte finns mer kostnadseffektiva åtgärder för ökad sysselsättning.

För att stärka kulturarvets ställning vill motionärerna införa ett särskilt *ROT-avdrag* för restaurering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

De förslag gällande *företagande* som finns i motionen avser i huvudsak inte åtgärder på skatteutskottets beredningsområde utan gäller sänkta arbetsgivaravgifter, ökade anslag för att stärka forskning och riskkapitaltillgång m.m. Motionärerna är emellertid kritiska till de tankar om att införa s.k. *nystartszoner* som regeringen redovisade i budgetförslaget för 2011.

Sverigedemokraterna säger nej till höjda *drivmedelsskatter*. Eftersom många svenskar är beroende av bil eller andra transportmedel och alternativen ännu är få eller obefintliga anser motionärerna att drivmedelsskatterna av rättviseskäl inte bör höjas. Man anser att det finns ett egenvärde i att människor har möjlighet att bo och verka i glesbygden.

I motion 2010/11:Fi10 yrkande 1 anför Lars Ohly m.fl. (V) att målsättningen är att få fler människor i arbete, trygga välfärden och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. Skatt ska betalas efter bärkraft, och välfärd fördelas efter behov. Skattepolitiken måste ta hänsyn till kvinnors och mäns olika inkomster och ekonomiska villkor i övrigt, i syfte att skapa ekonomisk jämställdhet. Skattesystemet måste vara utformat så att det är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda skattebetalaren. Systemet bör vara enhetligt och likformigt, med så få undantag som möjligt. På så sätt minimeras möjligheterna till skatteplanering. Genom att kraftfullt bekämpa skattefusk stärks välfärden och skapas rättvisa konkurrensvillkor för företagen.

Motionärerna arbetar för att *jobbskatteavdraget* stegvis ska avskaffas och ersättas med en mer likformig och rättvis beskattning. För detta krävs en höjning av skatten vid högre inkomster. Inriktningen är att löntagare med månadsinkomster som understiger 25 000 kr inte ska få höjd inkomstskatt. Motionärerna har ambitionen att återkomma med förslag på inkomstskattesänkningar för de grupper som hittills inte fått del av regeringens skattesänkningar. De välkomnar den aviserade skattesänkningen för ålderspensionärer.

Vänsterpartiet vill stimulera klimatinvesteringar genom att skapa ett *ROT-program* anpassat till hyresrättens upplåtelseform. Vidare införs en välfärds-ROT för nybyggnation och upprustning av välfärdslokaler som skolor, förskolor eller äldreboenden i kommunal eller landstingsägd regi.

Motionärerna efterlyser ett så långt möjligt enhetligt och likformigt regelsystem med få undantag, som är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda företagaren. Ett likformigt skattesystem förhindrar också inlåsnings effekter och konkurrenssnedvridningar. På skatteområdet vill motionärerna stödja *forskning och utveckling* genom en generös skattereduktion som riktar sig till små och medelstora företag. Satsningen är enligt motionen avgörande för att ta till vara och vidareutveckla kompetens i bl.a. miljö- och energiomställningen.

Motionärerna tar även upp frågor kring *uttagsbeskattning av vindkraftskooperativ* och uttalar att skattereglerna inte ska missgynna elproduktion i vindkraftskooperativ.

I fråga om *boendebeskattningen* anser motionärerna att marknadsvärdet ska tillåtas slå igenom mer i beskattningen av ägda bostäder än vad det gör i dag. För att dämpa de stigande bostadspriserna vill motionärerna begränsa möjligheterna till uppskov med kapitalvinstskatten vid bostadsförsäljningar något. De anser att hyresrätten är missgynnad och att skattemässig neutralitet bör råda mellan olika kategorier av bostäder med olika upplåtelseformer. De vill slopa fastighetsavgiften för hyreslägenheter. Motionärerna vill också utreda utformningen av en *förmögenhetsskatt* med införande under mandatperioden samt utreda en *beskattning på arv eller dödsbo samt gåvor*. Motionärerna uttalar sig också för att införa *tonnage-skatt*.

Motionärerna avvisar förslaget om sänkt *restaurangmoms*. Kostnaden för ett jobb som skapas på detta sätt motsvarar fyra undersköterskor i äldreomsorgen – och då utför dessa viktiga välfärdstjänster.

Motionärerna framhåller att skatter är viktiga *styrmedel i klimat- och miljöömställningen*.

Priset på transporter ska inkludera kostnader för miljöskador, hälsoeffekter, trafikolyckor och andra samhällsekonomiska kostnader. Trafiken behöver styras över från vägar till ekologiskt hållbara färdssätt. Priset på fossila bränslen är ett viktigt styrmedel men även satsningar på hållbara drivmedel och fordon. Vänsterpartiet återkommer till höstbudgeten med en samlad bedömning av behovet av ytterligare skattehöjningar på fossila bränslen. Man avser då att presentera en sammanhållen politik för rättvisa *drivmedelsskatter*.

Med hjälp av bl.a. skattepolitiken vill Vänsterpartiet gynna kollektivtrafiken.

En viktig finansieringskälla för Vänsterpartiets investeringar i ett hållbart samhälle är en höjning av *effektskatten på kärnkraft och fastighets-skatten på vattenkraft*. Skattehöjningarna är möjliga att genomföra utan att det får någon direkt effekt på elpriset.

Utskottets ställningstagande

I 2008 års ekonomiska vårproposition (prop. 2007/08:100) presenterade regeringen riktlinjer för skattepolitiken i form av ett antal hållpunkter och krav. Dessa antogs av riksdagen. Genom fem hållpunkter inriktas skattepolitiken på att stödja de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik. Därutöver ska skattepolitiken utformas så att den tillgodoser fem krav som ställs på de svenska skattereglerna i en alltmer globaliserad värld.

Jobbskatteavdraget är en central del i regeringens ekonomiska politik för att varaktigt öka sysselsättningen. Avdraget gör det mer lönsamt att arbeta, vilket leder till att fler människor deltar i arbetskraften. Dessutom ökar incitamenten att söka jobb, vilket bidrar till att arbetslösheten blir lägre. Genom sänkta marginalskatter bidrar avdraget också till ett ökat arbetsutbud bland dem som redan har ett arbete. Jobbskatteavdraget gör det även mer attraktivt att starta och bedriva aktiv näringsverksamhet. Såväl svenska som internationella erfarenheter visar att en politik som gör det mer lönsamt att arbeta eller att bedriva aktiv näringsverksamhet är avgörande för att varaktigt höja sysselsättningen och minska frånvaron på arbetsmarknaden. En lägre skatt på arbetsinkomster ökar dessutom individernas självbestämmande över den egna inkomsten och gör att fler kan försörja sig på sin lön. Fler i arbete är också en förutsättning för att säkra välfärden för en befolkning med allt fler äldre. Med fler människor i arbete skapas förutsättningar för att finansieringen av välfärden säkras

långsiktigt. Fler i arbete är därför av stor betydelse för att kunna tillhandahålla en god ekonomisk situation för bl.a. sjukskrivna, arbetslösa och pensionärer.

Under 2010 reste sig Sverige ur den finansiella krisen och har, i jämförelse med andra länder, klarat sig väl. Detta gör att åtgärder bör vidtas för att förhindra att flaskhalsar uppkommer på arbetsmarknaden och därmed undvika att arbetslösheten biter sig fast. En förstärkning av jobbskatteavdraget främjar även i fortsättningen en stark ökning av den varaktiga sysselsättningsnivån. Eftersom drivkrafterna till att söka arbete ökar i och med en förstärkning av jobbskatteavdraget ökar sökaktiviteten. Detta i kombination med ett ökat arbetsutbud bidrar till en stark ökning av den varaktiga sysselsättningsnivån och förbättrar förutsättningarna för en god rörlighet på arbetsmarknaden, vilket är nödvändigt för en kraftfull sysselsättningsökning.

För att främja en varaktigt högre sysselsättning och för att undvika att den nuvarande arbetslösheten biter sig fast bör jobbskatteavdraget således förstärkas i ett femte steg. Sammantaget medför en förstärkning av jobbskatteavdraget högre sysselsättning eftersom drivkrafterna till arbete ökar. För att få största möjliga effekt på arbetsutbudet och sysselsättningen bör jobbskatteavdraget även fortsättningsvis, i likhet med de fyra tidigare stegen, särskilt inriktas mot att dels sänka trösklarna för individen att gå från fulltidsfrånvaro till hel- eller deltidsarbete, dels förstärka drivkraften hos dem som redan har ett arbete att öka sin arbetsinsats. Med bibehållande av detta dubbla syfte bör det femte steget utformas så att den disponibla inkomsten ökar förhållandevis mycket för låg- och medelinkomsttagare och på ett sätt som ger så många som möjligt sänkt marginalskatt.

Tillväxten i samhället påverkas inte bara av hur många timmar som arbetas utan också av hur mycket som produceras per timme, dvs. av produktiviteten. Produktiviteten beror i sin tur bl.a. på valet av utbildning. Utbildningens effekt på produktiviteten återspeglas i den lönepremie personen får på arbetsmarknaden för ett extra utbildningsår. Mot denna bakgrund är det även viktigt att skattesystemet är utformat så att det lönar sig för personer att genomgå en högre utbildning eller att vidareutbilda sig inom arbetslivet. Sänkta marginalskatter i form av *sänkt statlig inkomstskatt* leder till att utbildning lönar sig bättre och därmed bidrar till ökad produktivitet. Sänkta marginalskatter stimulerar också entreprenörskap. Därför bör även den statliga inkomstskatten sänkas. Sänkningen bör inriktas mot den nedre delen av den statliga inkomstskatteskalen för att öka drivkrafterna till större arbetssatsningar och högre produktivitet för så stora grupper av sysselsatta som möjligt.

Pensionärer är ingen enhetlig grupp. Somliga har god ekonomi och god hälsa, medan andra har små marginaler och kanske behöver en trygg omsorg för att få vardagen att fungera. Regeringens politik syftar till att människor ska känna att Sverige är ett bra och tryggt land att åldras i. Som ett led i denna politik har regeringen tre år i rad sänkt skatten för

personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år. Den ekonomiska utvecklingen för pensionärerna har varit positiv under senare år, eftersom inkomst- och tilläggspensionerna är kopplade till den allmänna inkomstutvecklingen i samhället genom den s.k. följsamhetsindexeringen. Sedan följsamhetsindexeringen infördes vid årsskiftet 2001/02 har inkomst- och tilläggspensionerna ökat med 12,6 %. På grund av finanskrisen har dock utvecklingen av ekonomin de senare åren varit svagare, vilket fått till följd att den automatiska balanseringen inom inkomstpensionssystemet aktiverades för första gången 2010. Detta har, tillsammans med utvecklingen av inkomstindex, lett till sänkta inkomst- och tilläggspensioner under 2010 och 2011. De som enbart uppbar garantipension fick också sänkt pension 2010, men efter en höjning 2011 är garantipensionen tillbaka på 2009 års nivå. Från och med 2012 förväntas även inkomst- och tilläggspensionerna återigen stiga. Trots stigande pensioner kommer det att finnas pensionärer med små marginaler. Sammantaget understiger den genomsnittliga disponibla inkomsten för pensionärer den genomsnittliga disponibla inkomsten för personer som är under 65 år. Det finns således skäl att gå vidare i ambitionen att förbättra välfärden för dem som har fyllt 65 år. En lämplig åtgärd är då att förstärka det förhöjda grundavdraget för denna grupp.

När det gäller utformningen av pensionärernas förstärkning är det lämpligt att behålla, och i vissa delar förstärka, den utformning av det förhöjda grundavdraget som infördes 2011, där grundavdraget trappas upp i ett inledande intervall. Drivkrafterna att arbeta förstärks genom att skattesänkningen stiger med inkomsten i vissa inkomstintervall. En utformning som innehåller dessa utgångspunkter innebär att skattesänkningen ökar välfärden för dem som har fyllt 65 år, att den är förenlig med arbetslinjen och bidrar till att genomföra regeringens politik att Sverige ska vara ett bra och tryggt land att åldras i.

Den planerade förstärkningen innebär att alla som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och som betalar inkomstskatt får en skattesänkning. Skattesänkningen kan som mest uppgå till ca 2 600 kr per år.

Sammanfattningsvis ställer sig utskottet bakom regeringens ambition att under hösten lägga fram förslag som innebär ett femte jobbskatteavdrag, en höjning av gränsen för uttag av statlig inkomstskatt och en fjärde skattesänkning för pensionärerna. Utskottet har inte heller någon invändning när det gäller planerna på en sänkning av skatten för utomlands bosatta och en förenkling av expertskatten.

Utskottet stöder vidare regeringens ambition att införa en skattelättnad för fysiska personer som lämnar *gåvor till ideell verksamhet* med upp till 1 500 kr per person och år. Den ideella sektorn bedriver betydelsefull verksamhet inom t.ex. kulturlivet, idrotten, folkbildningen, det sociala området, utvecklingspolitiken och genom trossamfunden. En stark och livaktig ideell sektor har stor betydelse för samhällslivet och demokratin. Den ideella sektorns beroende av finansiering från den offentliga sektorn kan i vissa fall minska dess självständighet i förhållande till det allmänna.

Det finns därför enligt utskottets mening anledning att underlätta för den ideella sektorn att samla in medel från andra aktörer genom en skattereduktion.

I motionen från Socialdemokraterna tar motionärerna upp frågan om en omförhandling av Sveriges skatteavtal med Danmark. Utskottet har under våren 2011 avstyrkt förslag med denna inriktning i två betänkanden (bet. 2010/11:SkU23 och 2010/11:SkU26) och har inte ändrat sin uppfattning. Utskottet anser således alltså att resultatet av det svenska Finansdepartementets och det danska Skatteministeriets gemensamma utvärdering av detta avtal bör avvaktas innan man tar ställning till frågan om en omförhandling.

I motionerna från Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Sverigedemokraterna läggs förslag om förändringar av skattereduktionen för hushållstjänster och ROT. En utgångspunkt vid utformningen av skattereduktionen för hushållstjänster har varit att skattereduktionen ska ges för tjänster som hushållen utför själva eller köpt svart i större omfattning. Den reducerade skatten på hushållsarbete har ökat arbetsutbudet och gjort det lättare för den vita marknaden för hushållsarbete att konkurrera med den svarta marknaden. Grupper med en svag ställning på arbetsmarknaden kan få vita arbeten med allt vad det innebär i form av pensionsrätt, sjukpenning etc. Det handlar enligt utskottets mening om en långsiktig och strukturell åtgärd som är nödvändig om man, som utskottet, ser allvarigt på svartarbete och dess följder i form av otrygga jobb, brister i försäkringsskydd, obefintligt konsumentskydd etc. Utvidgningen till ROT-arbete och övergången till den s.k. fakturametoden har förstärkt effekten ytterligare.

När det gäller motionärernas förslag om att omvandla skattereduktion för ROT-arbete till en tillfällig stimulans för byggsektorn med klimatslag och möjlighet till renovering av skolor innebär detta att en långsiktig och strukturell åtgärd för att komma till rätta med svartarbete, otrygga jobb, etc. ersätts med ett rent företagsstöd. I den mån stimulanter till upprustning av lokaler ska ges får dessa utformas på ett sätt som inte blandas ihop med syftet bakom skattereduktionen för husarbete.

Med de förändringar av skattereglerna för *företagande och investeringar* som har genomförts efter valet 2006 har lagts en god grund för ett förändringsarbete för att ge människor goda förutsättningar att starta och utveckla företag som kan bidra till en varaktigt hög sysselsättning i landet. De riktlinjer för det fortsatta arbetet som regeringen nu redovisar i vårpropositionen bör ses som en viktig fortsättning på det målmedvetna arbete som måste till för att förverkliga regeringens uttalade ambition i propositionen att Sverige ska bli ett av världens bästa länder att starta, driva och utveckla företag i.

I det arbete som pågår, och som utskottet under våren har redovisat i betänkande 2010/11:SkU22, ingår det frågor om bl.a. riskkapital, forskning och utveckling, småföretagsfrågor m.m., dvs. frågor som anknyter till vissa av de förslag som finns i motionerna. Det saknas därför skäl att överväga att komplettera riktlinjerna för skattepolitiken i dessa hänseenden.

Frågan om *nystartszoner* som tas upp i en av motionerna är under utredning (dir. 2011:18), och utskottet finner inte anledning att överväga om sådana ska införas eller inte.

Den fråga om *uttagsbeskattning av vindkraftskooperativ* som tas upp i Miljöpartiets och Vänsterpartiets motioner behandlade utskottet nyligen i betänkande 2010/11:SkU22. Utskottet hänvisade där till att skattebelastningen i en konsumentkooperativ verksamhet blir ungefär hälften av skattebelastningen för andra företagsformer. Denna verksamhet är alltså skattemässigt gynnad och inte missgynnad som motionärerna vill göra gällande. En slopad uttagsbeskattning av föreningar för medlemmarnas privata elförbrukning skulle i stället öppna en möjlighet till inkomstskattefrihet för elproduktion som drivs i form av en kooperativ förening. Detta skulle innebära ett långtgående avsteg från det neutralitets- och likformighetstänkande som varit utgångspunkten för skattereformen. Det skulle dessutom ur ett EU-perspektiv bli problematiskt från statsstödsynpunkt. Med hänvisning till dessa skäl har utskottet tidigare förklarat att undantag från uttagsbeskattning inte är en framkomlig väg i den mån vindkraftsproducerad el ska ges ytterligare samhälleligt stöd utöver det stöd som redan ges i annan form för framställning av förnybar energi. Utskottet avser emellertid att följa utvecklingen i rättspraxis för att få kunskap om hur de regler som avses styra hur marknadspriset ska räknas fram i samband med uttagsbeskattning tillämpas.

Beträffande frågor med anknytning till *boendebeskattningen*, som tas upp i Vänsterpartiets motion, vill utskottet erinra om att beskattningen har sänkts inte bara för egnahem utan även för bostadsrätter, kooperativa hyresrätter och andra hyresrätter. Det finns givetvis ett starkt intresse av att samtliga upplåtelseformer ges goda skattemässiga villkor, något som bör beaktas fortlöpande i samband med genomförandet av bostadspolitik.

I Vänsterpartiets motion förordas att en *förmögenhetsskatt* återinförs. Miljöpartiet uttalar i sin motion att partiet motsätter sig införande av nya förmögenhetsskatter. Utskottet instämmer med Miljöpartiet och tar nu lik-som tidigare starkt avstånd från att återinföra denna skatt som är mycket skadlig för investeringsklimatet i Sverige. Utskottet anser det heller inte vara aktuellt att i enlighet med vad som föreslås i Vänsterpartiets motion utreda en *beskattning på arv eller dödsbo samt gåvor*. När det gäller den fråga om *tonnageskatt* som också tas upp i Vänsterpartiets motion vill utskottet erinra om att denna fråga bereds i Finansdepartementet och att skatteutskottet nyligen enhälligt har uttalat att tonnageskatten bör ges en högre prioritet i regeringens fortsatta arbete (yttr. 2010/11:SkU4y).

När det gäller frågan om skattesatser på mervärdesskatteområdet har ordningen med reducerade skattesatser och undantag genomgått en grundlig kartläggning och analys som visar att det finns goda skäl att sträva efter ett system med så få undantag och områden med reducerad skattesats som möjligt. Samtidigt framgår det att önskemålen om enkla och lättillämpade skatteregler inte kan ses isolerat utan hela tiden måste vägas mot andra samhällseliga behov. Utan att i grunden frånga denna tidigare inställning delar utskottet regeringens reformambitioner i budgetpropositionen för 2011 att sänkt mervärdesskatt för vissa tjänster kan förväntas bidra till ökad varaktig sysselsättning genom en växling från hemarbete till förvärvsarbete och att jämviktsarbetslösheten blir lägre. Detta gäller särskilt för restaurang- och cateringtjänster, där betydande effekter på den varaktiga sysselsättningen kan förväntas. Utskottet har därför inte haft någon invändning mot regeringens ambition att sänka mervärdesskatten för dessa tjänster från 25 % till 12 %. Frågan har numera utretts av Utredningen om sänkt mervärdesskattesats för vissa tjänster (dir. 2010:132) som i ett delbetänkande lagt ett förslag som remitterats av regeringen. Utskottet delar regeringens bedömning att det bör vara en ambition att detta förslag läggs fram under hösten så att det kan träda i kraft den 1 januari 2012.

När det gäller frågan om sänkt moms på ytterligare tjänster som tas upp av Miljöpartiet finns det anledning att framhålla att Utredningen om sänkt mervärdesskattesats för vissa tjänster också har i uppdrag att analysera om sänkt mervärdesskatt inom vissa andra delar av tjänstesektorn är en samhällsekonomiskt effektiv åtgärd i syfte att öka den varaktiga sysselsättningen. Avsikten är att detta arbete ska redovisas senast den 31 oktober 2011.

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2011 behovet av att höja skatten på alkohol och tobak under mandatperioden som delfinansiering av reformer på skatteområdet. I departementspromemorian Vissa skattefrågor inför budgetpropositionen för 2012 redovisar regeringen ambitionen att föreslå *höjd punktskatt på alkohol och tobak* i budgetpropositionen för 2012.

Skatten på alkohol och tobak justerades senast den 1 januari 2008 bl.a. för att finansiera jobbskatteavdraget och vissa andra skattesänkningar. Riksdagen har senare beslutat om en årlig omräkning av tobaksskattesatserna från 2012 och framåt motsvarande den allmänna prisutvecklingen.

Utskottet anser att det är viktigt att förändringar av skatten på alkohol och tobak övervägs noggrant så att de inte leder till ökad smuggling och resandeförsel. Det skulle kunna innebära att skatteintäkterna inte ökar, åtminstone inte i den omfattningen som behövs. Med den reservationen har utskottet inte något att invända mot höjd skatt på alkohol och tobak.

Särskilda regler gäller vid *värdering av bilförmån som avser vissa miljöanpassade bilar*. Om en sådan bils nybilspris är högre än nybilspriset för närmast jämförbara bil som bygger på konventionell teknik, sätts förmånsvärdet ned till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för den jämförbara

bilen. En tidsbegränsad möjlighet till ytterligare nedsättning av förmånsvärdet har införts för vissa typer av miljöanpassade förmånsbilar. Denna möjlighet har successivt förlängts och gäller numera t.o.m. inkomståret 2011.

I departementspromemorian Vissa skattefrågor inför budgetpropositionen för 2012 presenteras ett förslag som innebär att den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar förlängs med två år för bilar som är utrustade med teknik för drift med elektricitet som tillförs genom laddning från en yttre energikälla eller med annan gas än gasol. Nedsättningen kommer därmed att gälla t.o.m. det beskattningsår som slutar den 31 december 2013.

Utskottet tillstyrker att den tidsbestämda nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar förlängs.

För att även fortsättningsvis stimulera till inköp av personbilar med bättre miljöegenskaper anser utskottet i likhet med regeringen att kraven för att få befrielse från fordonsskatt successivt bör skärpas och att en ungefär konstant andel av de nya bilarna ska omfattas av definitionen. En *ny miljöbilsdefinition* som baseras på Europaparlamentets och rådets förordning (EG) om utsläppsnormer för nya personbilar (443/2009) bör införas den 1 januari 2013.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att regeringen med anledning av riksdagens tillkännagivande avser att ge berörda myndigheter i uppdrag att utreda frågan i vilken utsträckning *skatteskillnaden mellan diesel miljöklass 1 och Europadiesel* kan minskas under mandatperioden.

Miljöskatter och andra ekonomiska styrmedel är av central betydelse för att Sveriges mål på klimat- och energiområdet ska kunna nås. Styrmedel bör utformas på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt och med hänsyn till medborgarnas och företagens förutsättningar. Genom Alliansens energi- och klimatöverenskommelse 2009 har grunden lagts för en långsiktig, hållbar och kostnadseffektiv klimat- och energipolitik. Riksdagen har därefter antagit en rad förändringar av skattesystemet på klimat- och energiområdet som syftat till att förbättra samordningen mellan de olika ekonomiska styrmedlen på området.

Utskottet instämmer i det som sägs i Miljöpartiets motion om betydelsen av riktiga incitamentsstrukturer i ekonomin och att *koldioxidskatt, energiskatt och utsläppshandel* är viktiga ekonomiska styrmedel. *Trängsel-skatt* kan vara ett sätt att minska biltrafiken i städerna och öka resandet med kollektivtrafik.

Utskottet anser till skillnad från Miljöpartiet att ett system med *kilometerskatt för lastbilstransporter* inte bör införas. Systemet är dyrt att administrera både för företagen och för Skatteverket. Riksdagen har senast vid behandlingen av budgetpropositionen för 2011 avvisat förslag om att införa kilometerskatt och ett system med *nybilsskatt och nybilsskatt*. Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla sitt ställningstagande i dessa frågor.

Skatten på *handelsgödsel* togs bort den 1 januari 2010 eftersom skatten haft en begränsad styrförmåga och försämrat de svenska lantbrukarnas konkurrensvillkor, utan att ha någon större effekt på användandet av gödselmedel. Riksdagen avslog så sent som i februari 2011 motioner om att återinföra skatten på handelsgödsel. Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla sitt ställningstagande i frågan.

Flyget kommer fr.o.m. 2012 att inkluderas i EU:s utsläppshandelssystem. En miljödifferentierad avgiftssättning tillämpas på de statliga flygplatserna, och systemet utvecklas kontinuerligt. Även bullerrelaterade landningsavgifter tillämpas. Utskottet är inte såsom föreslås av Miljöpartiet (yrkande 13) berett att föreslå en utredning om att förändra *flygets start- och landningsavgifter*.

Både Miljöpartiet och Vänsterpartiet anser att *effektskatten på kärnkraft och fastighetsskatten på vattenkraft* bör höjas.

Fastighetsskatten på vattenkraftverk höjdes från 1,7 % till 2,8 % av taxeringsvärdet fr.o.m. den 1 januari 2011. Höjningen innebar en nettointäkt till statsbudgeten på 600 miljoner kronor per år och bidrog till finansieringen av ett förslag om slopad revisionsplikt för mindre företag. Skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer höjdes fr.o.m. den 1 januari 2008 med 24 % till 12 648 kr per megawatt och månad av den högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorn. Utskottet anser att det för närvarande inte är motiverat med ytterligare höjningar av dessa skatter.

Sverigedemokraterna säger nej till höjda *drivmedelsskatter* eftersom många svenskar är beroende av bil eller andra transportmedel, och det är viktigt att människor har möjlighet att bo och verka i glesbygden. Vänsterpartiet å sin sida betonar att priset på fossila bränslen är ett viktigt styrmedel och att man återkommer till höstbudgeten med en samlad bedömning av behovet av ytterligare skattehöjningar på fossila bränslen.

Utskottet kan konstatera att priset på bensen och diesel under senare tid varit mycket högt och bedömer att det för närvarande inte är motiverat med höjningar av skatterna på drivmedel.

Med det anförda och eftersom utskottet även i övrigt delar regeringens bedömningar tillstyrker utskottet att regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns. Utskottet avstyrker motionerna Fi9 yrkande 1 (S), Fi10 yrkande 1 (V), Fi11 yrkandena 1 och 6 (SD) och Fi12 yrkandena 1, 11, 12 i denna del, 13 och 14 (MP) i aktuella delar.

Utvärdering av jobbskatteavdraget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen att jobbskatteavdraget behöver utvärderas.

Jämför avvikande mening 5 (M, FP, C, KD).

Motionen

I Miljöpartiets motion Fi12 yrkande 12 delvis anför motionärerna bl.a. att effekterna av ytterligare jobbskatteavdrag är ifrågasatta och att kostnaden för fortsatta reformer behöver utvärderas och prövas mot andra reformer som ger liknande effekter.

Utskottets ställningstagande

Långtidsutredningen har konstaterat att vi i dag inte vet i vilken utsträckning jobbskatteavdraget faktiskt har påverkat arbetskraftsdeltagandet och sysselsättningen. Man framhåller att samtliga studier bygger på teoretiska mikrosimuleringsmodeller och anser att man bör avvakta med ytterligare förstärkningar av jobbskatteavdraget tills vi vet mer om dess faktiska effekter.

Ytterligare synpunkter har lämnats av Finanspolitiska rådet som i sin senaste rapport sätter ett frågetecken för jobbskatteavdragets effektivitet.

Konjunkturinstitutet gör i sitt yttrande över regeringens promemoria om ett femte jobbskatteavdrag bedömningen att sänkningen av skatten på förvärvsinkomster har små positiva effekter på arbetsutbudet. Effekten bedöms vara mindre än vid tidigare jämförbara steg av jobbskatteavdraget och mindre än enligt regeringens egna beräkningar. Konjunkturinstitutets bedömning baseras på att arbetskraftsreserven nu är mindre och består av individer som är mindre känsliga för ekonomiska incitament och på att effekten på medelarbetstiden bedöms vara försumbar.

De redovisade bedömningarna står enligt utskottets mening i stark kontrast till regeringens uppfattning att ytterligare jobbskatteavdrag kommer att ha betydande positiva effekter på arbetsutbudet och sysselsättningen och att ytterligare satsningar inte har en avtagande effekt på arbetsutbudet.

Utskottet anser att jobbskatteavdraget nu måste utvärderas i grunden och dessutom prövas mot andra reformer som ger liknande effekt.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 19 maj 2011

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Jennie Nilsson (S), Ulf Berg (M), Fredrik Olovsson (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andrén (FP), Christina Karlsson (S), Karin Nilsson (C), Jessika Vilhelmsson (M), Helena Leander (MP), Lars Gustafsson (KD), David Lång (SD), Jacob Johnson (V) och Peter Persson (S).

Avvikande meningar

1. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (S)

Jennie Nilsson (S), Fredrik Olovsson (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Christina Karlsson (S) och Peter Persson (S) anför:

En stark hållbar konkurrenskraftig ekonomi kräver en bred politik för fler jobb och arbete åt alla. Människors vilja till arbete är Sveriges största tillgång. Arbete är grunden för välfärd och välstånd, men också för människors personliga och sociala utveckling. Människor som har arbete känner sig mer uppskattade, har bättre hälsa och upplever större frihet än de som går utan arbete. Det övergripande målet med Socialdemokraternas ekonomiska politik är full sysselsättning. Det reformutrymme vi nu ser växa fram ska i första hand användas för att få fler människor i arbete.

Sverige behöver investeringar i ökad produktivitet, förstärkt innovationskraft och global konkurrenskraft. De flesta av framtidens jobb växer fram i tjänstesektorn. Det krävs investeringar i forskning och utbildning som ökar förädlingsvärdet inom de växande tjänstebranscherna. Hela tjänstesektorns potential måste tillvaratas.

Svenska företag möts av en allt hårdare internationell konkurrens. I synnerhet växer utmaningarna från de nya tillväxtekonomierna. Vi är övertygade om att Sverige inte ska möta denna konkurrens med lägre löner eller försämrade arbetsvillkor. Det som andra länder gör billigare ska vi i Sverige göra bättre. Jobb skapas inte med subventioner utan med investeringar. Vi socialdemokrater vill investera för att stärka det svenska näringslivet och därmed skapa fler jobb.

Vi behöver en modern näringspolitik med stabila villkor för basindustrin och investeringar i ny klimatsmart teknik. En politik för ett bättre klimat kan bidra till en stark ekonomisk utveckling och bygga svensk långsiktig konkurrenskraft. Om svenska företag deltar i utvecklingen av den fossilfria teknik som hela världen kommer att efterfråga framöver, stärker de sin internationella konkurrenskraft.

Skatternas utformning är en viktig del i en politik för fler jobb och för att skapa konkurrenskraftiga villkor för näringslivet. För att våga investera behöver företag såväl som hushåll långsiktiga och stabila ekonomiska villkor. Vi socialdemokrater ska göra en egen översyn av skattesystemet.

Vi menar att det finns små möjligheter och heller inga direkta behov av att kraftigt höja eller sänka skatterna. Hög tillväxt, fler i arbete samt effektiviseringar och omprioriteringar inom statsbudgeten skapar goda möjligheter för nya investeringar. Vi vill också förbättra villkoren för företagande. Det kan röra sig om investeringar i branschprogram, exportstöd, miljöteknik, ökad tillgång på riskkapital och småföretagarstöd.

I takt med att arbetsmarknader vidgas och blir nationsöverskridande är det centralt att säkerställa fungerande skatteavtal mellan Sverige och våra grannländer, så att kommunernas finansiering av välfärden inte undermineras. Obalanser i avtalet med Danmark medför i dag att de svenska kommunerna tappar alltmer skatteintäkter. Regeringen bör ta initiativ till en omförhandling av skatteavtalet mellan Sverige och Danmark.

Med det anförda tillstyrker vi att riksdagen godkänner Socialdemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

2. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (MP)

Helena Leander (MP) anför:

Miljöpartiets mål för skattepolitiken är att de skatter som behövs för att finansiera den gemensamma välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt. Skatten ska beräknas utifrån bärkraft och på ett sätt som så långt möjligt undviker oönskade snedvridningar av ekonomin. Genom skatter på miljö- och hälsoskadliga varor ska samhällskostnader som annars inte syns i priset synliggöras för att på så sätt styra konsumtionen och investeringar i en mer hållbar riktning.

Skattepolitiken ska också vara omfördelande. Omfördelningen i samhället görs genom de allmänna socialförsäkringarna och skattesystemet tillsammans. Miljöpartiet anser att det är rimligt med en viss progressivitet i skatteuttaget så att de som tjänar mest också betalar en större andel av sin inkomst i skatt.

De principer om enkelhet och likformighet som vägledde den stora skattereformen för två decennier sedan har tyvärr i åtskilliga fall åsidosatts. Nya undantag, nedsättningar och särlösningar har införts – säkert med goda intentioner – men konsekvenserna har blivit ett krångligare och mindre likformigt skattesystem.

Miljöpartiet vill därför tillsätta en ny bred parlamentarisk skatteöversyn. En sådan bred skatteöversyn behöver få ta tid, och vissa mindre justeringar av skatter måste därför göras i närtid för att det ska bli möjligt att nå nödvändiga klimat- och miljömål och för att kunna finansiera viktiga investeringar.

Vi säger nej till en högre skiktgräns för statlig inkomstskatt eftersom människor med goda inkomster redan fått stora skattesänkningar. Vi säger också nej till fortsatta jobbskatteavdrag. Miljöpartiet anser inte att det finns behov av fler jobbskatteavdrag i detta läge. Vi vill i stället använda pengarna till mer angelägna reformer som att stärka trygghetssystemen och förbättra välfärden.

Miljöpartiet kommer till hösten att återkomma med ett heltäckande förslag på beskattning av arbetsinkomster som också innebär minskade ekonomiska klyftor. Ett sätt att åstadkomma detta kan vara ett avtrappat jobbskatteavdrag i de högre inkomstskikten. Vi vill också titta på andra modeller för att göra det mer lönsamt att arbeta. Om en person som i dag har

försörjningsstöd börjar arbeta, räknas försörjningsstödet av krona för krona mot arbetsinkomsten, vilket gör att det inte finns några ekonomiska incitament att börja jobba i mindre omfattning. Det finns därför behov av att titta på lösningar som innebär att man i denna situation får behålla den inkomstförstärkning som jobbskatteavdraget innebär. Detta skulle kunna minska marginaleffekterna kraftigt för dem med mycket låga inkomster.

Miljöpartiet anser att husavdraget ska vara kvar. Däremot anser vi att regeringen misslyckats med klimat- och energistyrningen av ROT. Vi anser att ROT-avdraget behöver göras om så att det tydligt styr mot lägre energianvändning och minskade utsläpp av koldioxid. Vi vill också utvidga stödet till att även gälla flerfamiljshus där behoven av energieffektivisering och upprustning är stora.

När det gäller villkoren för *företagande och investeringar* kräver ett dynamiskt näringsliv goda förutsättningar för små och medelstora företag att utvecklas och växa. Regelverken för att starta och driva företag måste vara enkla och begripliga, och onödig byråkrati och krångliga regler utan syfte måste tas bort. Det ska vara lätt och billigt att anställa och att behålla personal man anställt. Kapitalförsörjningen för småföretag måste förbättras. Miljöpartiet motsätter sig införande av nya förmögenhetsskatter och anser att arbetsgivaravgifterna för småföretagen bör sänkas så att det särskilt gynnar mindre företag. För att stimulera forskning och utveckling i småföretag vill vi också se över möjligheterna att genom skatteavdrag gynna sådana investeringar. Vi anser att de problem som uppkommit till följd av *uttagsbeskattningen av vindkraftskooperativ* måste få sin lösning.

Miljöpartiet stöder förslaget om sänkt *restaurangmoms* men vill gå längre än regeringen. Området med sänkt moms bör utvidgas så att det omfattar reparation av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne samt frisörverksamhet. På så sätt stimuleras mer hållbara konsumtionsmönster där man reparerar i stället för att slänga.

Regeringen aviserar *höjda skatter på alkohol och tobak*. Miljöpartiet hade i det rödgröna samarbetet ett mycket snarligt förslag och stöder därmed regeringens ambition i detta. Höjda skatter på tobak och alkohol dämpar konsumtionen och kommer att få positiva effekter på folkhälsan.

Det samhällsekonomiskt mest effektiva styrmedlet i klimatpolitiken är *koldioxidskatten* som bör användas för att minska utsläppen av koldioxid och därmed skapa möjligheter att nå klimatmålen och begränsa den globala uppvärmningen. Även andra klimat-, miljö- och energiskatter måste användas på ett klokt sätt för att internalisera andra samhällskostnader än de som orsakas av koldioxidutsläpp.

Sedan 2007 har regeringen minskat stödet till energieffektivisering och förnybar energi. Miljöpartiet vill genomföra en rad nya åtgärder för att påskynda energieffektiviseringen. *Energi- och koldioxidskatter* är bärande delar av denna strategi.

Miljöpartiets målsättning är att fördubbla dagens andel resande med kollektivtrafik till 2020 och öka andelen godstransporter på järnväg väsentligt. Satsningen på järnvägen finansieras delvis med en *kilometerskatt på lastbilstransporter*. En sådan skatt internaliserar de delar av den tunga vägtrafikens kostnader som inte täcks in av koldioxidskatten.

Utvecklingen mot bränslesnåla bilar går alldeles för långsamt. Koldioxidskatten behöver kompletteras med incitament som också styr när människor står i begrepp att köpa en ny bil. Miljöpartiet föreslår en *avgift vid inköp av nya bränsletörstiga och energikrävande fordon samtidigt som en bonus införs vid inköp av extra energisnåla fordon*.

Den privata biltrafiken i städerna måste minska. För att styra över från bil till kollektivtrafik är det därför rimligt att i större utsträckning använda riktade styrmedel såsom *trängselavgifter*.

Nästa år införlivas flyget i handeln med utsläppsrätter. Som systemet är utformat finns det en risk att det kommer att få en högst marginell påverkan på flygets totala kostnader. För att minska flygets klimatpåverkan skulle en åtgärd kunna vara att förändra *flygets start- och landningsavgifter* så att de täcker samhällskostnaderna för de klimatutsläpp, utöver koldioxid, som flyget står för. Miljöpartiet anser att ett sådant förslag bör utredas.

Lantbruket är en nyckelaktör för att hejda klimatförändringarna och för att minska övergödningen i våra hav och sjöar. Att återinföra *skatten på handelsgödsel* är ett sätt att begränsa läckaget från jordbruket.

För att motverka övervinster inom vatten- och kärnkraften, samt skapa utrymme för hållbara investeringar i förnybar energi, vill Miljöpartiet höja *effektsskatten på kärnkraft och fastighetsskatten på vattenkraftsanläggningar*.

Med det anförda tillstyrker jag Miljöpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

3. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (SD)

David Lång (SD) anför:

För att bryta den negativa utvecklingen behövs ett fullständigt politiskt nytänkande. Arbetslösheten kan inte på lång sikt bekämpas med enbart skattepolitik, vilket inte minst de senaste 35 årens sysselsättningsstatistik visar. Regeringens politik för att skapa fler arbeten går i huvudsak ut på att öka utbudet på arbetskraft samt att göra det mer lönsamt att arbeta. Detta är en väg som inte är hållbar i längden. Arbetsmarknaden tvingas utstå ett överutbud av arbetskraft till följd av en i det närmaste fri arbetskraftsinvandring, där nära fyra femtedelar av arbetskraftsinvandrarerna saknar högre utbildning. Jobbeffekten av den aviserade sänkta krogmomsen har visat sig få revideras till smått pinsamma proportioner. De fyra jobb-

skatteavdragen har förvisso sannolikt utökat viljan hos den arbetsföra befolkningen att ta ett arbete, men samtidigt finns det en gräns för när marginalnyttan av ytterligare jobbskatteavdrag minskar.

Tillåts den nuvarande utvecklingen att fortsätta kommer det sannolikt inte vara möjligt att pressa tillbaka arbetslösheten till nivåer där i praktiken enbart friktionsarbetslöshet råder. Regeringens populistiska ekonomiska politik riskerar att tydligt urholka de förutsättningar som är nödvändiga för att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle, ur såväl ett ekonomiskt som ett socialt perspektiv. Ett alldeles för litet ansvar tas för de strukturella åtgärder som behövs för att skapa ett långsiktigt konkurrenskraftigt land. Sverige behöver därför en politisk kursändring.

Sverigedemokraternas analys är att en varaktigt hög sysselsättning skapas genom att stärka den svenska globala konkurrenskraften. Vi vill uppnå detta genom att upprätthålla en hög generell nivå av arbetsmarknadsmatchat humankapital, en reglerad invandring, ett gott småföretagarklimat, stabila statsfinanser, ett utbyggt trygghetssystem och en riktad, långsiktig och väl avvägd arbetsmarknadspolitik. Det ska vara lönande att arbeta, och vi vill att välfärden ska sträcka sig genom livets alla skeenden. Ett miljövänligare samhälle bör i första hand uppnås genom positiva incitament till omställning.

Sverigedemokraterna vill bevara samtliga fyra steg i *jobbskatteavdraget* men förhåller sig tills vidare avvaktande till regeringens förslag om ett femte och eventuellt sjätte jobbskatteavdrag. Det finns avtagande marginaleffekter med skattesänkningar, och det bör utredas om det i det här läget inte finns mer kostnadseffektiva åtgärder för att öka sysselsättningen.

Pensionärerna bör inte betala högre skatt än andra. Sverigedemokraterna kan inte acceptera att pensionärerna, som under så lång tid fått se sina villkor försämrade, också ska beskattas hårdare än löntagare. Pension är de facto uppskjuten lön, pengar som avstås från nutida konsumtion till förmån för framtida konsumtion. Det är inte bara orättvist utan direkt ologiskt att de två inkomstslagen beskattas olika. Sverigedemokraternas ambition är att helt ta bort de skatteskillnader mellan de arbetande och pensionärer som regeringen har skapat. En satsning som redan förts fram är att låta jobbskatteavdraget omfatta även inkomst av pension, till stort gagn för den enskilda pensionären.

För att stärka kulturarvets ställning vill vi införa ett särskilt *ROT-avdrag* för restaurering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Detta ska kunna utnyttjas av såväl enskilda personer som kommuner, bolag och stiftelser – dock ej av statliga fastighetsägare – och vara villkorat med att byggnaden har godkänts av länsstyrelsen som kulturhistoriskt värdefull.

Sverigedemokraterna vill stärka villkoren för *företagande och investeringar* i Sverige. I vår motion har vi inriktat oss på bl.a. riktade sänkta arbetsgivaravgifter, ökade anslag för att stärka forskning och riskkapitaltillgång m.m. Vi säger däremot nej till den generella sänkningen av arbetsgivaravgifter, som vi menar har varit alltför kostsam och som inte får

långvarigt positiva effekter på sysselsättningen. En riktad sänkning av arbetsgivaravgifterna för specifika, mindre grupper kan dock ha en positiv effekt. Därför föreslår Sverigedemokraterna en ny anställningsform, *lär-lingar*, där arbetsgivaren är helt befriad från att betala arbetsgivaravgift. Vi är negativa till regeringens planer på att införa s.k. *nystartszoner*, som vi anser skulle vara en diskriminering av företag och anställda som inte återfinns inom regeringens prioriterade områden. Erfarenhet från andra länder visar att nystartszonerna i princip inte skapar några nya jobb utan främst bidrar till en kostsam flytt av företag från en del av en stad till en annan del av samma stad. Förslaget om nystartszoner kommer inte lösa problemen med den låga sysselsättningen i vissa områden. I stället bör man komma till rätta med det som är de verkliga orsakerna till inaktiviteten i dessa områden: låg utbildningsnivå, kriminalitet, segregation, svenska språkets svaga ställning samt bristen på tillit och socialt kapital mellan invånarna. Ett alltför snävt fokus på skatter är felaktigt, eftersom vi har många välmående områden i Sverige – med samma relativt höga skattenivå – där antalet företag och befolkningens arbetsutbud är mycket högt.

Sverigedemokraterna säger nej till ytterligare höjda *drivmedelsskatter*. Många svenskar är beroende av bil eller andra fordon eftersom alternativen ännu är få eller saknas helt. Skatterna på drivmedel bör därför av rättviseskäl inte höjas. Det finns ett egenvärde i att människor har möjlighet att bo och verka i glesbygdsmråden. Vår uppfattning är att miljöpolitiken ska baseras på att ett miljövänligare samhälle uppnås genom positiva incitament till omställning och inte genom bestraffning. Detta är särskilt viktigt när den enskilde saknar reella miljövänliga alternativ.

Med det anförda tillstyrker jag Sverigedemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

4. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (V)

Jacob Johnson (V) anför:

Målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade, generella välfärden. Skatt ska betalas efter bärkraft, och välfärd fördelas efter behov.

Skattepolitiken måste ta hänsyn till kvinnors och mäns olika inkomster och ekonomiska villkor i övrigt, i syfte att skapa ekonomisk jämställdhet. Skattesystemet måste vara utformat så att det är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda skattebetalaren. Vänsterpartiet vill därför betona vikten av att eftersträva ett system som är enhetligt och likformigt, och som har så få undantag som möjligt. På så sätt minimeras också möjligheterna till skatteplanering. Genom att kraftfullt bekämpa skattefusk stärker vi välfärden och skapar rättvisa konkurrensvillkor för företagen.

Skatterna har sänkts mest för höginkomsttagare genom bl.a. slopad förmögenhetsskatt, sänkt fastighetsskatt för exklusiva villor och inte minst genom rejäla inkomstskattesänkningar. Samtidigt betalar pensionärer, sjuka och arbetslösa i dag mer i skatt än friska löntagare. Detta menar vi är orättvist och ineffektivt, och det skadar dessutom skattesystemets legitimitet.

Vänsterpartiet arbetar för att *jobbskatteavdraget* stegvis ska avskaffas till förmån för en rättvis och likformig beskattning. Skatteuttaget måste upplevas som rättvist för att få acceptans. Därför menar vi att det krävs en viss progressivitet i systemet och föreslår höjd skatt vid högre inkomster. Vår inriktning är att löntagare med månadsinkomster som understiger 25 000 kr inte ska få höjd inkomstskatt med vår politik i förhållande till dagens regler.

Vänsterpartiet värnar också principen om lika skatt vid lika inkomst och menar att vi måste tillbaka till en likformig inkomstbeskattning. Vi har därför ambitionen att återkomma med förslag på inkomstskattesänkningar för de grupper som hittills inte fått del av regeringens skattesänkningar, nämligen sjuka, arbetslösa, förtidspensionärer m.fl. Av samma skäl välkomnar vi regeringens aviserade skattesänkning för ålderspensionärer.

Vänsterpartiet vill stimulera nödvändiga klimatinvesteringar genom att skapa ett ROT-program anpassat till hyresrättens upplåtelseform.

Vi vill införa ett välfärds-ROT för nybyggnation och upprustning av välfärdslokaler som skolor, förskolor och äldreboenden i kommunal eller landstingsägd regi. Självfinansieringsgraden för projekten bör vara minst 50 %. Nybyggnationerna ska fylla vissa krav på energieffektivisering för att vara berättigade till stöd. Varje kommun kan få upp till 200 kr i stöd per invånare och år och varje landsting upp till 100 kr.

När det gäller *företagande och investeringar* vill vi framhålla vikten av ett så långt möjligt enhetligt och likformigt regelsystem med få undantag, som är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda företagaren. Ett likformigt skattesystem förhindrar också inlåsnings effekter och konkurrens-snedvridningar. Vänsterpartiet vill stödja forskning och utveckling genom en generös skattereduktion som riktar sig till små och medelstora företag. Satsningen är enligt motionen avgörande för att ta till vara och vidareutveckla kompetens i bl.a. miljö- och energiomställningen.

För att den svenska sjöfartsnäringen inte ska få konkurrensnackdelar i förhållande till omvärlden vill Vänsterpartiet att rederierna ska kunna betala *tonnageskatt* i stället för bolagsskatt.

Förändringarna av fastighetsskatten och slopandet av förmögenhetsskatten har bidragit till att inkomstklyftorna i Sverige har ökat. Vänsterpartiets principiella hållning är att fastigheter är tillgångar som ska beskattas och att marknadsvärdet ska tillåtas slå igenom mer i beskattningen av ägda bostäder än vad det gör i dag. För att dämpa de stigande bostadspriserna vill partiet även begränsa möjligheterna till uppskov med kapitalvinstskat-

ten vid bostadsförsäljningar något. Vi vill utreda utformningen av en *förmögenhetsskatt* med införande under mandatperioden. Detsamma gäller *beskattning på arv eller dödsbo samt gåvor*.

I fråga om *boendebeskattningen* anser Vänsterpartiet att neutralitet ska råda mellan olika kategorier av bostäder med olika upplåtelseformer. I dag är hyresrätten missgynnad. Därför vill vi ta bort fastighetsskatten för hyreslägenheter.

Vi avvisar förslaget om sänkt *restaurangmoms*. Kostnaden för ett jobb som skapas på detta sätt motsvarar fyra undersköterskor i äldreomsorgen – och då utför dessa viktiga välfärdstjänster.

Skatter är ett viktigt styrmedel i klimat- och miljöomställningen. Vänsterpartiets mål är att utsläppen i Sverige bör minska med 45 % till 2020 i förhållande till 1990 års nivå. Effekter i form av miljövänligare verksamhet och beteenden nås genom att rätt pris sätts på miljöpåverkan.

Priset på transporter ska inkludera kostnader för miljöskador, hälsoeffekter, trafikolyckor och andra samhällsekonomiska kostnader. Trafiken behöver styras över till ekologiskt hållbara färdssätt. Priset på fossila bränslen är ett viktigt styrmedel och även satsningar på hållbara drivmedel och fordon. Vänsterpartiet återkommer till höstbudgeten med en sammanhållen politik för *rättvisa drivmedelsskatter* som beaktar både fördelningspolitiska och regionalpolitiska effekter.

Med hjälp av bl.a. skattepolitiken vill vi gynna kollektivtrafiken och verka för ett ökat utbud såväl i städerna som på landsbygden.

En viktig finansieringskälla för våra investeringar i ett hållbart samhälle är en höjning av *effektskatten på kärnkraft och fastighetsskatten på vattenkraft*. Under de senaste åren har förmögenhetsöverföringen från privathushåll och företag till energibolagen ökat ofantligt genom höga elpriser. Det har lett till stora övervinster och är en effekt av en dåligt fungerande marknad med få stora energibolag. Vi bedömer att skatteökningarna är möjliga att genomföra utan att det får någon direkt effekt på elpriset.

Med det anförda tillstyrker jag Vänsterpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

5. Utvärdering av jobbskatteavdraget (M, FP, C, KD)

Henrik von Sydow (M), Ulf Berg (M), Lena Asplund (M), Fredrik Schulte (M), Gunnar Andrén (FP), Karin Nilsson (C), Jessica Vilhelmsson (M) och Lars Gustafsson (KD) anför:

Jobbskatteavdragets effekter är väl utredda och genomlysta.

Ett antal olika bedömare, däribland Riksrevisionen, Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet, har utvärderat jobbskatteavdragets effekter på sysselsättningen och antalet arbetade timmar. Den samlade bedömningen är att jobbskatteavdraget har betydande positiva effekter för att få fler i arbete. Effekten bedöms vara i storleksordningen 70 000–120 000 fler årsarbetskrafter och ca 2 till 3 % fler arbetade timmar.

Genom jobbskatteavdragen och reformerna inom arbetsmarknadspolitiken och sjukförsäkringen har regeringen minskat trösklarna in på arbetsmarknaden. Forskningsrapporter pekar på att drivkrafterna för arbete hos ensamstående kvinnor med barn har stärkts väsentligt. Inkomsterna bedöms även öka relativt sett mest bland de som har det sämst ställt. Det är genom att fler arbetar och färre försörjer sig på sociala ersättningar som inkomstskillnaderna och risken för fattigdom gradvis minskar.

Trots de genomförda jobbskatteavdragen finns det fortfarande hinder för att få fler personer i arbete. Personer med låga inkomster möter fortfarande höga marginaleffekter som dels beror på skattesystemet, dels på utfasningen av transfereringar. Även arbetslösa, sjukskrivna och personer som uppbär sjukersättning har fortsatt höga tröskeffekter. De höga marginaleffekterna medför att arbete i för liten utsträckning lönar sig för dessa grupper och bidrar till att försvåra deras väg tillbaka till arbetsmarknaden.

Nya beräkningar (departementspromemorian Arbetsutbudseffekter av ett förstärkt jobbskatteavdrag och förändrad statlig inkomstskatt, Ds 2010:37) visar att ytterligare jobbskatteavdrag skulle ha betydande positiva effekter på arbetsutbudet och sysselsättningen. Beräkningarna visar att ytterligare satsningar inte har en avtagande effekt på arbetsutbudet. Den främsta orsaken till att effekterna i stort väntas vara lika stora som vid tidigare förändringar av jobbskatteavdraget är det alltså stora potentiella arbetsutbud som finns hos dem med svag anknytning till arbetsmarknaden. Det gör jobbskatteavdraget till ett relativt billigt sätt jämfört med andra åtgärder att varaktigt öka sysselsättningen och antalet arbetade timmar.

I Finanspolitiska rådets senaste rapport (från den 10 maj 2011) anförts det att jobbskatteavdraget sannolikt har ökat effektiviteten i skattesystemet genom att det förstärker drivkraften att arbeta och har en relativt jämn fördelningsprofil. Rådet anser dock att en avskaffad värnskatt sannolikt är den mest effektiva förändringen.

Jobbskatteavdragets effekter har bedömts och debatterats i en rad sammanhang. Inom Regeringskansliet pågår löpande ett arbete med utvärderingar av jobbskatteavdragets olika steg. Syftet är att säkra den långsiktiga hållbarheten i regeringens politik för full sysselsättning och minskat utanförskap.

Vi ser inte någon anledning att rikta ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en utvärdering av jobbskatteavdraget.

Vi vill understryka att skatteutskottets hantering av denna fråga bryter en praxis där utskottet alltid vid sin beredning av vårpropositionens riktlinjer för budgetpolitiken följt de principer som gäller vid riksdagens centrala budgetbeslut om utgiftsramar och inkomstberäkning. Alla förslag har med denna praxis kunnat hanteras inom ramen för de budgetalternativ som beretts i ärendet. Vi ser det som olyckligt att en majoritet i skatteutskottet har valt att bryta denna praxis.